

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра галузевої соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР МІСТА

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма

вид дисципліни

D Бізнес, адміністрування та право
D3 Менеджмент
бакалавр
Менеджмент культурних та креативних індустрій (з обов'язковим
вивчення двох іноземних мов)
вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	202_/202_
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Алла ПЕТРЕНКО-ЛИСАК

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2026

Розробник: кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри галузевої соціології Алла ПЕТРЕНКО-ЛИСАК

ЗАТВЕРДЖЕНО
зав. кафедри галузевої соціології
Ольга БЕЗРУКОВА

Протокол № 2 від «22» січня 2026 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол № 5 від «13» січня 2026 р.

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – ознайомлення з основними теоріями міста, способами організації соціокультурного життя міста, відображення міста та міського життя в культурно-мистецьких жанрах, осмислення ролі та потенціалу міста як простору мистецьких практик.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати теорії урбаністики та соціального простору. Знати базові поняття суспільно-політичних наук.*
2. *Вміти аналітично та критично мислити, читати сучасну літературу.*
3. *Володіти навичками роботи з комп'ютерною та цифровою технікою.*

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна носить ознайомчий та дослідницький характер, сприяє формуванню в професійній свідомості майбутніх менеджерів культурних та креативних індустрій уявлень про місто, як соціокультурний простір, як в теорії, так і на практиці; передбачається набуття вмінь працювати з практичними кейсами та сучасною літературою, критично опрацьовувати першоджерела, розвиток навичок аналізу, порівняння та оцінки ролі міст в розвитку культури та суспільства, формуванні цінностей та світогляду людей, набуття знань про різноманіття художньо-мистецьких практик в містах, про особливості сучасної міської культури, про поняття та явище креативного міста, про традиційні та сучасні форми організації соціокультурного життя міст.

4. Завдання (навчальні цілі): вивчення теорій міста, способів організації соціокультурного життя міста, що спрямовано на формування таких **компетентностей** як:

ФК26.1. Здатність визначати соціальні механізми стабільного функціонування та розвитку територіальних систем, проводити експертизи та оцінювання соціального стану місцевих організацій, регіонів, відповідності програм соціального та культурного розвитку міжнародним показникам.

ФК28.1. Здатність аналізувати соціокультурне середовище в контексті розвитку креативної економіки та культурних індустрій.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (РН) (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1	знати основні теорії міста (міждисциплінарний фокус), набути обізнаності щодо трендів та перспектив міського розвитку; володіти знаннями, необхідними для критичного осмислення міста, зокрема, через твори літератури та мистецтва	лекції, практичні заняття, самостійна робота	практичні та творчі завдання, кейси; іспит	30
2	вміти працювати з сучасною науковою літературою, критично опрацювання першоджерела, використовувати методи аналізу в роботі з міським середовищем та соціальним простором; вміти творчо переосмислювати урбаністичні теорії на практиці	лекції, практичні заняття, самостійна робота	практичні та творчі завдання, кейси	30
3	організовувати та презентувати результати навчальних дослідницько-пошукових проєктів та творчих завдань	самостійна робота, практичні заняття	презентація, колоквіум; іспит	20
4	вести аналітичну, дослідницьку та пошукову діяльність	самостійна робота, практичні заняття	практичні завдання та кейси	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1	2	3	4
Програмні результати навчання (назва)				
РН29.1. Уміти визначати соціальні механізми функціонування та розвитку територіальних систем, проводити експертизи та оцінювання соціального стану місцевих організацій, регіонів, відповідності програм соціального та культурного розвитку міжнародним показникам.	+	+		
РН31.1. Уміти аналізувати соціокультурне середовище регіонів та поселень в контексті розвитку креативної економіки та культурних індустрій.		+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- **семестрове оцінювання:**

активна робота на практичних заняттях та в рамках годин самостійної роботи, в т.ч. виконання творчих робіт та кейсів, презентація результатів – РН1, РН2, РН3, РН4: загалом **60 балів** (36 мінімальних). Кожен тематичний блок – 15 балів максимум, і 9 – мінімум.

Тематичний блок практичних занять	Тематика творчих робіт та кейсів	Мінімальний бал	Максимальний бал
№1 (РН1, РН2)	Урбаністика та сутність міста	9	15
№2 (РН1, РН2)	Місто творчості і креативу	9	15
№3 (РН3, РН4)	Культурний простір міста	9	15
№4 (РН3, РН4)	Образ міста	9	15
Разом		36	60

- **підсумкове оцінювання:** письмовий іспит – РН1, РН2 (білет містить два питання: теоретичне та творче) – **40** максимальних балів (15 балів за виконання теоретичного, 25 – за виконання творчого завдання); мінімальний бал успішного складання – **24 бали** (9 балів за виконання теоретичного, 15 – за виконання творчого завдання).

- **додаткові бали:** в межах максимальних 10% від семестрового балу, отриманого студент_ом/кою – протягом семестру студент_ка а) веде щоденник відвідування культурно-мистецьких заходів із реферативними нотатками та візуальним фактажем щодо змісту заходу в контексті тематики дисципліни або б) прослуховує релевантний темам дисципліни позаакадемічний навчальний курс, що підтверджено відповідним сертифікатом успішності або в інший доказовий спосіб.

- **умови допуску до підсумкового іспиту:** для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів за критично-розрахунковий мінімум – **36 балів**, для одержання допуску до іспиту обов'язковим є виконання окремого завдання від викладача.

7.2 Організація оцінювання:

Практичні заняття оцінюються по факту проведення, бали накопичуються протягом семестру. Завдання на практичні заняття містять практичні творчі роботи (кейси) відповідно до тематики лекційних занять відповідного тематичного блоку та опрацювання тематичної літератури, а також презентації та групові обговорення; окремі завдання передбачають завдання зі спостереження за культурним простором та аналізу творів мистецтва.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних та практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1. Поняття про місто та міський простір				
1	Місто як соціальний простір	4	4	8
2	Образ міста	4	4	8
3	Глобальне місто та міста майбутнього	2	2	4
2. Соціокультурне проектування міського життя				
4	Культура соціуму та культура міста	2	2	4
5	Місто як діалог та полілог. Спільне місто	2	2	4
6	Креативне місто	2	2	4
3. Міський соціокультурний ландшафт. Прикладна урбаністика				
7	Тактичний урбанізм	2	2	4
8	Стріт-арт та паблік-арт	2	2	4
9	Міські події (фестивалі, паради, ярмарки тощо)	2	2	4
4. Образ міста в художніх текстах та мистецьких творах				
10	Образ міста в літературі та живописі	4	4	8
11	Образ міста в кіно та комп'ютерних іграх	4	4	8
Всього:		30	30	60

Загальний обсяг **120 год.**, в тому числі:

Лекцій – **30 год.**

Практичні заняття – **30 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

9. Рекомендовані джерела:

а) основна:

- Гілен П. Перформування спільного міста. На перетині мистецтва. Політики і громадського життя // Перформування спільного міста. Х.: IST Publishing, 2019. С. 23-56.
- Лендрі Ч. Креативне місто творення: його сила і можливості. Х.: Фоліо, 2020. 252 с.
- Петренко-Лисак А.О. Просторове різноманіття соціокультурних форм // Соціальний простір у міждисциплінарному вимірі. К.: VADEX, 2013. С. 270-362.

б) додаткова:

- Возняк Т. Феномен міста. Л., 2009. С. 7-230.
- Галеґуа Дж. Розумні міста. К.: Видавництво «ArtHuss», 2021. 192 с.
- Лернер Ж. Акупунктура міста. Л.: ВСЛ, 2016. 160 с.
- Петренко-Лисак А. Медіамісто: комунікації, мобільність та публічні простори // Збірка матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Урбаністичні студії: сучасний стан та перспективи розвитку» (м. Дніпро, 25 вересня 2020 р.) / відп. за випуск, професор В.В. Кривошеїн. Д.: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2020. С. 71-73.
- Петренко-Лисак А. Медіатизований простір міста: новітні технології та містяни майбутнього // Галузеві соціології в умовах глобальних змін і суспільних трансформацій: Збірка наукових статей до 25-річчя кафедри галузевої соціології КНУ імені Тараса

Шевченка / Упорядк. А.О. Петренко-Лисак, В.В. Чепак (вип. ред.). К.: Каравела, 2017. С. 168-180.

- Петренко-Лисак А. Міські ідентичності за умов постмодернових мінливостей // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. № 86. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 101-108.
- Петренко-Лисак А. Образ міста з вікна громадського транспорту // Актуальні проблеми сучасного суспільства в фокусі соціології: Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 19 березня 2020 року. К.: Міленіум, 2020. С. 29-34.
- Петренко-Лисак А., Вільхова Д. Суспільство в музеї чи музей в суспільстві (до питання про роль соціології в міських музейних практиках) // Місто: історія, культура, суспільство. Е-журнал урбаністичних студій / Інститут історії України НАН України; Історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка; редкол.: Олександр Галенко (гол. ред.), Тетяна Водотика (шеф-редактор). К., 2022. No 2 (14). С.155-176.
- Петренко-Лисак А. Управлінський потенціал тактичного урбанізму // Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління: матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Маріуполь, 3 березня 2017 р. Маріуполь: ДонДУУ, 2017. С. 21-24.
- Плешкановська А., Савченко О. Епохи та міста. К., 2019. С. 15-30, 179-254.
- Препотенська М. Homo Urbanus: феномен людини мегаполісу. Дніпро, 2014. 420 с.
- Рубл Б. Муза міського шаленства. К.: Видавництво «ArtHuss», 2021. 560 с.
- Сановф Г. Демократичне проектування. Дніпро, 2018. 172 с.
- Сміт М. Міста. Перші 6000 років. К.: КМ-Букс, 2020. 272 с.
- Турунен А. Забуті історії міст: як багатство та культурний розвиток здобуваються толерантністю. Л.: Видавництво Анетти Антоненко, К.: Ніка-Центр, 2018. 280 с.
- Zukin S. The Cultures of Cities. Wiley-Blackwell, 1996. 336 p. URL: https://www.u.arizona.edu/~compitel/Whose_Culture_Whose_City.pdf